

CZAS: 1 września 1939 roku - 8 maja 1945 roku II WOJNA ŚWIATOWA

Jednym z elementów niemieckiej polityki okupacyjnej była praca przymusowa. Łączną liczbę robotników polskich z całych ziem okupowanych szacuje się na 2,8 mln, pochodzili oni w szczególności z terenów rolniczych (Generalnego Gubernatorstwa, Kraju Warty i Rejencji Ciechanowskiej). W początkowym okresie okupacji część pracowników zgłaszała się poprzez dobrowolną rekrutację. Wraz z rosnącymi potrzebami niemieckiego przemysłu w trakcie wojny Polki i Polacy byli coraz częściej zmuszani do pracy, na roboty trafiali między innymi poprzez uliczne obławy (łapanki).

Wszystkie kraje Europy Zachodniej i Wschodniej były wykorzystywane jako rezerwuarni pracowników przymusowych dla Niemiec. Miliony mężczyzn, kobiet i dzieci trafiły na roboty w III Rzeszy. Robotnice i robotnicy przymusowi dopiero bardzo późno zostali uznani za ofiary reżimu nazistowskiego. Po wyzwoleniu zaliczali się oni w Niemczech do tzw. „zapomnianych ofiar”.

PRZED WOJNĄ

Dzieciństwo i młodość w wielonarodowej Łodzi.
Urodzona w Łodzi 8 lipca 1926 r. W 1939 po wybuchu wojny i podczas okupacji niemieckiej przerywa naukę w szkole. W lutym 1940 w dzielnicy Bałuty powstaje getto. Rodzice Janiny muszą opuścić mieszkanie i prowadzony przez nich sklep. Od 1941 15-letnia Janina Halina Głowacka robi na drutach swetry dla niemieckiego warsztatu w Łodzi.

JANINA HALINA GŁOWACKA

PO WOJNIE

1945: Gorzów

Po wyzwoleniu przez Armię Czerwoną powrót do Polski, przewieziona wraz z koleżankami do Gorzowa Wielkopolskiego.

1945: Poznań

Kolejny przystanek w drodze powrotnej. Tu znajduje pociąg do Łodzi.

1943: Berlin/Papenberge

Janina Halina Głowacka zostaje wysłana przez niemiecki urząd zatrudnienia na rzekomo trzymiesięczne „techniczne przeszkolenie” w zakładach AEG pod Berlinem, aby następnie podjąć pracę w zakładach tej samej firmy w Łodzi. Pod Berlinem przechodzi przez obóz przejściowy. Szkolenie odbywało się w fabryce w Hennigsdorfie, grupa Polek zakwaterowana była w sali restauracji w Papenberge nad Hawelą.

1943: Hennigsdorf

Za karę Janina wraz z koleżankami zostaje przeniesiona do nowo utworzonego obozu dla Polek w Hennigsdorfie. W AEG pracowała do momentu zbombardowania fabryki, potem wykonywała wraz z innymi prace naprawcze na torach.

10 maja 1945: Łódź

Powrót do Łodzi. Następnie matura i studia ekonomiczne. Praca w wydziale technicznym Centrali Produktów Naftowych, następnie w dziale księgowości firmy Textilimport. Od 1987 współzałożycielka i aktywna działaczka Stowarzyszenia Polaków Poszkodowanych przez Trzecią Rzeszę w Łodzi. Zmarła 3 września 2014 w Łodzi.

Janina Głowacka: *Został osłabiony mój organizm, czepiały mnie się choroby ciężkie, trudne, nabyta wada serca, którą odkryto w czterdziestym roku mojego życia.*

Janina Głowacka: *To, co bardzo długo we mnie było, bardzo długo — to było uczucie, które się obudziło we mnie w Niemczech, w III Rzeszy, uczucie nienawiści. Ten system zrobił mi tak wielką krzywdę, bo mnie wyrwał z domu, że ja nienawidziłam języka niemieckiego.*

Janina Głowacka: *Ale również to, co mogłabym uznać za pozytywne, to poznałam, co to znaczy dobro i zło.*

PRZECZYTAJ 😊

OBEJRZYJ UWAGA ZDJĘCIA 😊

POMYŚL 😊

ZAPISZ WNIOSKI 😊